

Alþingi

Erindi nr. Þ 120/2037
20 15 1996

SAMNINGUR UM FRAMKVÆMD komudagur
ÁKVÆÐA HAFRÉTTARSAMNINGS
SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA FRÁ 10. DESEMBER 1982
UM VERNDUN DEILISTOFNA
OG VÍÐFÖRULLA FISKSTOFNA
OG STJÓRNUN VEIÐA ÚR ÞEIM

Ríkin, sem aðilar eru að samningi þessum,

minna á viðeigandi ákvæði hafréttarsamnings Sameinuðu þjóðanna frá 10. desember 1982,

eru staðráðin í að tryggja langtímaverndun og sjálfbæra nýtingu deilistofna og víðförulla fiskstofna,

einsetja sér að auka samstarf ríkja í því skyni,

hvetja fánaríki, hafnríki og strandríki til að framfylgja á virkari hátt þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum sem ákveðnar eru vegna slíka stofna,

leitast við að taka sérstaklega á þeim vandamálum sem dregin eru fram í C-þætti 17. kafla dagskrár 21 er samþykkt var af ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun, þ.e.a.s. að stjórnun úthafsveiða sé ófullnægjandi á mörgum svæðum og að sumar auðlindir séu ofnýttar; benda á vandamál eins og stjórnlausar fiskveiðar, offjárfestingu, of stóran flota, útflokkun skipa til að komast hjá eftirliti, ónóga kjörhæfni veiðarfæra, óreiðanlega gagnagrunna og skort á fullnægjandi samstarfi milli ríkja,

heita því að stunda ábyrgar veiðar,

gera sér ljósa nauðsyn þess að forðast skaðleg áhrif á hafið, varðveita líffræðilegan fjölbreytileika, viðhalda óröskuðum vistkerfum hafsins og draga sem mest úr hættu á langvarandi eða varanlegum afleiðingum veiða,

viðurkenna þörfina fyrir sérstaka aðstoð, þ.á m. fjárhagslega, vísindalega og tæknilega aðstoð, svo að þróunarríki geti tekið virkan þátt í verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna, stjórnun veiða úr þeim og sjálfbærri nýtingu þeirra,

eru sannfærð um að samningur um framkvæmd viðeigandi ákvæða hafréttarsamningsins muni best þjóna þessum markmiðum og stuðla að því að viðhalda friði og öryggi meðal þjóða,

staðfesta að reglur og meginreglur almenns þjóðaréttar gilda áfram um mál sem ekki eru settar reglur um í hafréttarsamningnum eða samningi þessum

og hafa orðið ásátt um eftirfarandi:

I. HLUTI

ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.Notkun hugtaka og gildissvið

1. Í samningi þessum:

a) merkir “hafréttarsamningurinn” hafréttarsamningur Sameinuðu þjóðanna frá 10. desember 1982;

b) merkja “verndunar- og stjórnunarráðstafanir” ráðstafanir til verndunar einnar eða fleiri tegunda lifandi auðlinda hafsins og stjórnunar veiða á þeim sem ákveðnar eru og beitt er í samræmi við viðeigandi reglur þjóðaréttar eins og þær birtast í hafréttarsamningnum og samningi þessum;

c) felur “fiskur” einnig í sér lindýr og krabbadýr að undanskildum þeim er tilheyra botnsetutegundum eins og þær eru skilgreindar í 77. gr. hafréttarsamningsins; og

d) merkir “fyrirkomulag” samstarfskerfi sem tvö eða fleiri ríki koma á samkvæmt hafréttarsamningnum og samningi þessum í þeim tilgangi m.a. að ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir fyrir undirsvæði eða svæði vegna eins eða fleiri deilistofna eða víðförulla fiskstofna.

2. a) “Aðildarríki” merkja ríki sem hafa samþykkt að vera bundin af samningi þessum og hann gildir gagnvart.

b) Samningur þessi gildir að breyttu breytanda um:

i) sérhvern aðila, sem getið er í c-, d- og e-lið 1. tl. 305. gr. hafréttarsamningsins, og

ii) sérhvern aðila, sem getið er sem “alþjóðastofnunar” í 1. gr. IX. viðauka við hafréttarsamninginn, samanber þó 47. gr.,

sem gerist aðili að samningi þessum, og að því leyti eiga “aðildarríki” við um þessa aðila.

3. Samningur þessi gildir að breyttu breytanda um aðra veiðiaðila ef skip þeirra veiða á úthafinu.

2. gr.Markmið

Markmið samnings þessa er að tryggja langtímaverndun og sjálfbæra nýtingu deilistofna og víðförulla fiskstofna með virkri framkvæmd viðeigandi ákvæða hafréttarsamningsins.

3. gr.Gildi

1. Ef ekki er kveðið á um annað gildir samningur þessi um verndun og stjórnun veiða á deilistofnum og víðförulum fiskstofnum utan innlendar lögsögu; þó gilda 6. og 7. gr. einnig um verndun og stjórnun veiða á þessum stofnum í innlendri lögsögu, í samræmi við þau mismunandi lagalegu stjórnkerfi sem gilda innan og utan innlendar lögsögu, eins og kveðið er á um í hafréttarsamningnum.
2. Þegar strandríkið neytir fullveldisréttinda sinna að því er varðar rannsóknir, hagnýtingu, verndun og stjórnun veiða á deilistofnum og víðförulum fiskstofnum í lögsögu sinni skal það beita þeim almennu reglum, sem taldar eru upp í 5. gr., að breyttu breytanda.
3. Ríki skulu taka tilhlýðilegt tillit til getu þróunarríkja til að beita 5., 6. og 7. gr., eftir því sem við á, í innlendri lögsögu og þarfar þeirra fyrir aðstoð eins og mælt er fyrir um í samningi þessum. Í þessu augnamiði gildir VII. hluti að breyttu breytanda í innlendri lögsögu.

4. gr.Tengsl milli samnings þessa og hafréttarsamningsins

Ekkert í samningi þessum skal hafa áhrif á réttindi, lögsögu og skyldur ríkja samkvæmt hafréttarsamningnum. Samningur þessi skal túlkaður og honum beitt í samhengi og samræmi við hafréttarsamninginn.

II. HLUTI

VERNDUN DEILISTOFNA OG VÍÐFÖRULLA FISKSTOFNA OG STJÓRNUN VEIÐA ÚR ÞEIM

5. gr.

Almennar reglur

Til að vernda deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórna veiðum úr þeim skulu strandríki og úthafsveiðiríki, þegar þau rækja skyldu sína til að starfa saman samkvæmt hafréttarsamningnum:

a) samþykkja ráðstafanir til að tryggja sjálfbærni deilistofna og víðförulla fiskstofna til lengri tíma lítið og stuðla að því að markmiðinu um bestu nýtingu þeirra verði náð;

b) tryggja að þessar ráðstafanir séu byggðar á bestu tiltækum vísindalegum niðurstöðum og miði að því að stofnum sé haldið í eða komið aftur upp í stærð sem getur gefið af sér hámarkslangtímaafla, með þeim takmörkunum sem felast í viðkomandi umhverfis- og efnahagsaðstæðum, m.a. sérþörfum þróunarríkja, og að teknu tilliti til veiðimynsturs, innbyrðis tengsla stofna og almennt viðurkenndra alþjóðlegra lágmarksreglna, hvort sem þær ná til undirsvæðis, svæðis eða heimsins;

c) fylgja varúðarleiðinni samkvæmt 6. gr.;

d) meta áhrif veiða, annarrar starfsemi manna og umhverfisþátta á sóknarstofna og á tegundir er tilheyra sama vistkerfi eða eru tengdar eða háðar þeim;

e) samþykkja, þar sem þörf krefur, verndunar- og stjórnunarráðstafanir vegna tegunda, er tilheyra sama vistkerfi eða eru tengdar eða háðar sóknarstofnum, svo að stofnum þessara tegunda sé haldið ofan við eða komið aftur upp fyrir mörk þar sem viðkomu þeirra kann að verða alvarlega ógnað;

f) draga sem mest úr mengun, úrgangi, úrkasti, afla í glötuð eða yfirgefin veiðarfæri, afla af öðrum tegundum en sóknartegundum, bæði fisktegundum og öðrum tegundum, (hér eftir nefndar aðrar tegundir en sóknartegundir) og áhrifum á tengdar eða háðar tegundir, einkum tegundir í útrýmingarhættu, með því m.a., að svo miklu leyti sem unnt er, að þróa og nota veiðarfæri og veiðiaðferðir sem eru kjörhæf, hættulaus frá umhverfissjónarmiði og hagkvæm;

g) vernda líffræðilegan fjölbreytileika í hafinu;

h) gera ráðstafanir til að koma í veg fyrir eða útiloka ofveiði og umframveiðigetu og til að tryggja að veiðisóknin sé ekki meiri en svarar til sjálfbærrar nýtingar auðlindanna;

i) taka tillit til hagsmuna fiskimanna sem stunda óvélvæddar veiðar og sjálfsþurftarveiðar;

j) safna og deila tímanlega ítarlegum og nákvæmum gögnum um veiðarnar, m.a. um staðsetningu skipa, afla af sóknartegundum og öðrum tegundum en sóknartegundum og veiðisókn, eins og lýst er í I. viðauka, svo og upplýsingum úr innlendum og alþjóðlegum rannsóknaráætlunum;

k) stuðla að og standa fyrir vísindarannsóknum og þróa viðeigandi tækni til stuðnings fiskverndun og veiðistjórn; og

l) hrinda í framkvæmd og framfylgja verndunar- og stjórnunarráðstöfunum með virkri gæslu og eftirliti.

6. gr.

Notkun varúðarleidarinnar

1. Ríki skulu fylgja varúðarleiddinni í ríkum mæli við verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna, stjórnun veiða úr þeim og hagnýtingu þeirra í því skyni að vernda lifandi auðlindir hafsins og varðveita hafið.

2. Ríki skulu sýna meiri varúð þegar upplýsingar eru óvissar, óáreiðanlegar eða ónógar. Skorti á fullnægjandi vísindalegum upplýsingum skal ekki beitt sem rökum til að fresta eða láta hjá líða að gera verndunar- og stjórnunarráðstafanir.

3. Þegar ríki fylgja varúðarleiddinni skulu þau:

a) bæta ákvarðanatöku um verndun auðlinda og stjórnun veiða á þeim með því að afla bestu tiltækra vísindalegra upplýsinga og deila þeim og hrinda í framkvæmd skilvirkari aðferðum til að fást við áhættu og óvissu;

b) beita þeim viðmiðunarreglum sem settar eru fram í II. viðauka og ákvarða á grundvelli bestu tiltækra vísindalegra upplýsinga viðmiðunarmörk fyrir hvern stofn um sig og til hvaða aðgerða eigi að grípa sé farið fram úr þeim;

c) taka m.a. tillit til óvissu varðandi stærð og afrakstur stofnanna, viðmiðunarmörk, ástand stofnanna með tilliti til þessara viðmiðunarmarka, stig og dreifingu veiðidauða og áhrif veiða á aðrar tegundir en sóknartegundir og tengdar eða háðar tegundir, svo og til ástands sjávar og umhverfis og félagshagfræðilegra aðstæðna sem eru fyrir hendi og spáð er fyrir um; og

d) þróa gagnasöfnunar- og rannsóknaráætlanir til að meta áhrif veiða á aðrar tegundir en sóknartegundir og tengdar eða háðar tegundir og umhverfi þeirra og gera áætlanir sem nauðsynlegar eru til að tryggja verndun þessara tegunda og vernda vistkerfi sem ber sérstaklega að huga að.

4. Ríki skulu gera ráðstafanir til að tryggja að þegar komið er nærri viðmiðunarmörkum verði ekki farið fram úr þeim. Ef farið er fram úr þeim skulu ríki tafarlaust grípa til þeirra aðgerða, sem ákvarðaðar eru samkvæmt b-lið 3. tl., til að koma stofnunum í samt lag aftur.

5. Þar sem ástand sóknarstofna ellegar annarra tegunda en sóknartegunda eða tengdra eða háðra tegunda veldur áhyggjum skulu ríki auka eftirlit með þeim í því skyni að endurmeta ástand þeirra og áhrif verndunar- og stjórnunarráðstafana. Þau skulu endurskoða þessar ráðstafanir reglulega í ljósi nýrra upplýsinga.

6. Ríki skulu ákveða eins fljótt og unnt er varfærnar verndunar- og stjórnunarráðstafanir vegna nýrra veiða eða tilraunaveiða sem fela m.a. í sér takmarkanir á afla og sókn. Slíkar ráðstafanir skulu gilda þar til fyrir hendi eru nægileg gögn til að meta áhrif veiðanna á sjálfbærni stofnanna til lengri tíma litið, en því næst skulu gerðar verndunar- og stjórnunarráðstafanir sem byggðar eru á því mati. Síðarnefndu ráðstafanirnar skulu gera ráð fyrir stigvaxandi þróun veiðanna ef við á.

7. Ef náttúrulegt fyrirbæri hefur veruleg skaðleg áhrif á deilistofna eða víðförula fiskstofna skulu ríki ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir á neyðargrundvelli til að tryggja að veiðar auki ekki þessi skaðlegu áhrif. Ríki skulu einnig ákveða slíkar ráðstafanir á neyðargrundvelli þegar veiðar stofna sjálfbærni slíkra stofna í alvarlega hættu. Ráðstafanir, sem gerðar eru á neyðargrundvelli, skulu vera tímabundnar og byggðar á bestu tiltækum vísindalegum niðurstöðum.

7. gr.

Samþýðanleiki verndunar- og stjórnunarráðstafana

1. Að óskertum fullveldisréttindum strandríkja að því er varðar rannsóknir, hagnýtingu, verndun og stjórnun veiða á lifandi auðlindum hafsins í innlendri lögsögu eins og kveðið er á um í hafréttarsamningnum og rétti allra ríkja er heimilar ríkisborgurum þeirra að stunda veiðar á úthafinu samkvæmt hafréttarsamningnum, skulu:

a) að því er varðar deilistofna, viðkomandi strandríki og önnur ríki, ef ríkisborgarar þeirra veiða úr þeim á aðlægu úthafssvæði, annaðhvort beint eða á vettvangi viðeigandi samstarfskerfa, sem kveðið er á um í III. hluta, leitast við að koma sér saman um nauðsynlegar ráðstafanir til að vernda þá á aðlæga úthafssvæðinu;

b) að því er varðar víðförula fiskstofna, viðkomandi strandríki og önnur ríki, ef ríkisborgarar þeirra veiða úr þeim á svæðinu, starfa saman, annaðhvort beint eða á vettvangi viðeigandi samstarfskerfa, sem kveðið er á um í III. hluta, með það fyrir augum að tryggja verndun og stuðla að því að náð verði markmiðinu um bestu nýtingu þeirra á öllu svæðinu, bæði innan og utan innlendrar lögsögu.

2. Verndunar- og stjórnunarráðstafanir, sem samþykktar eru fyrir úthafið, og þær, sem ákveðnar eru fyrir innlenda lögsögu, skulu vera samþýðanlegar til að tryggja verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim í heild sinni. Í

Þessu skyni er strandríkjum og úthafsveiðiríkjum skylt að starfa saman að því að ná fram samþýðanlegum ráðstöfunum vegna þessara stofna. Þegar samþýðanlegar verndunar- og stjórnunarráðstafanir eru ákvarðaðar skulu ríki:

a) taka tillit til verndunar- og stjórnunarráðstafana sem ákveðnar hafa verið og beitt er af strandríkjum samkvæmt 61. gr. hafréttarsamningsins vegna sömu stofna í innlendri lögsögu og tryggja að ráðstafanir, sem samþykktar eru vegna þessara stofna á úthafinu, grafi ekki undan áhrifum þessara ráðstafana;

b) taka tillit til ráðstafana sem áður hafa verið samþykktar og beitt er af viðkomandi strandríkjum og úthafsveiðiríkjum samkvæmt hafréttarsamningnum vegna sömu stofna á úthafinu;

c) taka tillit til ráðstafana sem áður hafa verið samþykktar og beitt er af veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í veiðistjórnarfyrikomulagi á undirsvæði eða svæði samkvæmt hafréttarsamningnum vegna sömu stofna;

d) taka tillit til líffræðilegrar heildar og annarra líffræðilegra eiginleika stofnanna og tengslanna milli dreifingar stofnanna, veiðanna og landfræðilegra sérkenna viðkomandi svæðis, þ.á m. í hve miklum mæli stofnarnir halda sig og eru veiddir í innlendri lögsögu;

e) taka tillit til þess að hve miklu leyti strandríkin annars vegar og úthafsveiðiríkin hins vegar eru háð viðkomandi stofnum; og

f) tryggja að þessar ráðstafanir hafi ekki í för með sér skaðleg áhrif á lifandi auðlindir hafsins í heild.

3. Þegar ríki rækja skyldu sína til að starfa saman skulu þau gera allt sem í þeirra valdi stendur til að koma sér saman um samþýðanlegar verndunar- og stjórnunarráðstafanir innan hæfilegs tíma.

4. Ef ekki reynist unnt að ná samkomulagi innan hæfilegs tíma getur hvert hlutaðeigandi ríki gripið til þeirrar málsmeðferðar til lausnar deilumála sem kveðið er á um í VIII. hluta.

5. Meðan ekki næst samkomulag um samþýðanlegar verndunar- og stjórnunarráðstafanir skulu hlutaðeigandi ríki, í anda skilnings og samstarfs, gera allt sem í þeirra valdi stendur til að koma á nothæfu fyrirkomulagi til bráðabirgða. Reynist þau ófær um að koma sér saman um slíkt fyrirkomulag getur hvert hlutaðeigandi ríki lagt deilumálið fyrir dómstól eða dóm samkvæmt þeirri málsmeðferð til lausnar deilumála, sem kveðið er á um í VIII. hluta, í því skyni að ná fram ráðstöfunum til bráðabirgða.

6. Fyrirkomulag eða ráðstafanir til bráðabirgða, sem samþykktar eru eða mælt er fyrir um samkvæmt 5. tl., skulu taka mið af ákvæðum þessa hluta, hafa hliðsjón af réttindum og skyldum allra hlutaðeigandi ríkja, ekki tefla í tvísýnu eða hamla því að endanlegu samkomulagi verði náð um samþýðanlegar verndunar- og

stjórnunarráðstafanir og ekki hafa áhrif á endanlega niðurstöðu málsmeðferðar til lausnar deilumála.

7. Strandríki skulu reglulega tilkynna ríkjum, sem veiða á úthafinu á undirsvæðinu eða svæðinu, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu viðeigandi veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt viðeigandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðinu eða svæðinu, ellegar eftir öðrum viðeigandi leiðum, um þær ráðstafanir sem þau hafa ákveðið vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna í lögsögu þeirra.

8. Úthafsveiðiríki skulu reglulega tilkynna öðrum ríkjum, sem hagsmuna eiga að gæta, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu viðeigandi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt viðeigandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum, ellegar eftir öðrum viðeigandi leiðum, um þær ráðstafanir sem þau hafa ákveðið til að stjórna athöfnum skipa er sigla undir fána þeirra og veiða úr þessum stofnum á úthafinu.

III. HLUÐI

TILHÖGUN ALÞJÓÐLEGS SAMSTARFS UM DEILISTOFNA OG VÍÐFÖRULA FISKSTOFNA

8. gr.

Samstarf um verndun og stjórnun

1. Strandríki og úthafsveiðiríki skulu eiga samstarf samkvæmt hafréttarsamningnum um deilistofna og víðförula fiskstofna, annaðhvort beint eða á vettvangi veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, að teknu tilliti til sérstakra einkenna undirsvæðisins eða svæðisins, til að tryggja árangursríka verndun þessara stofna og stjórnun veiða úr þeim.

2. Ríki skulu hefja viðræður tafarlaust og af trúnaði, einkum þegar sýnt þykir að viðkomandi deilistofnum og víðförulum fiskstofnum kunni að stafa hættu af ofnýtingu eða þegar verið er að þróa nýjar veiðar úr þessum stofnum. Hefja má viðræður í þessu skyni að beiðni sérhvers ríkis, sem hagsmuna á að gæta, með það fyrir augum að koma á viðeigandi fyrirkomulagi til að tryggja verndun stofnanna og stjórnun veiða úr þeim. Meðan ekki næst samkomulag um slíkt fyrirkomulag skulu ríki virða ákvæði samnings þessa og koma fram af trúnaði og með tilhlýðilegu tilliti til réttinda, hagsmuna og skyldna annarra ríkja.

3. Þegar veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði eru bærir til að ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir vegna tiltekinna deilistofna eða víðförulla fiskstofna skulu ríki, sem veiða úr stofnunum á úthafinu, og viðkomandi strandríki rækja skyldu sína til að starfa saman með því að gerast aðilar að stofnuninni eða þátttakendur í fyrirkomulaginu ellegar með því að fallast á að beita þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið. Þau ríki, sem hafa raunverulega

hagsmuni af viðkomandi veiðum, geta gerst aðilar að stofnuninni eða þátttakendur í fyrirkomulaginu. Þáttökuskilmálar stofnunarinnar eða fyrirkomulagsins skulu ekki útiloka slík ríki frá aðild eða þátttöku, né skal þeim beitt á þann hátt að ríki eða hópi ríkja, sem hafa raunverulega hagsmuni af viðkomandi veiðum, sé mismunað.

4. Aðeins þau ríki, sem eru aðilar að slíkri stofnun eða þátttakendur í slíku fyrirkomulagi ellegar fallast á að beita þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum er stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið, skulu hafa aðgang að auðlindum þeim sem þessar ráðstafanir ná til.

5. Þegar ekki er fyrir hendi veiðistjórnarstofnun eða -fyrirkomulag á undirsvæði eða svæði til ákvörðunar verndunar- og stjórnunarráðstafana vegna tiltekins deilistofns eða víðföruls fiskstofns skulu viðkomandi strandríki og þau ríki, sem veiða úr þessum stofni á úthafinu á undirsvæðinu eða svæðinu, starfa saman að því að koma slíkri stofnun á fót eða koma á öðru viðeigandi fyrirkomulagi til að tryggja verndun stofnsins og stjórnun veiða úr honum og skulu taka þátt í starfi stofnunarinnar eða starfa samkvæmt fyrirkomulaginu.

6. Sérhvert ríki, er hyggst leggja til að gripið verði til aðgerða af hálfu milliríkjastofnunar sem er bær að því er varðar lifandi auðlindir, ætti, þegar þessar aðgerðir mundu hafa veruleg áhrif á verndunar- og stjórnunarráðstafanir, sem þar til bær veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði hafa þegar ákveðið, að ráðfæra sig við aðila stofnunarinnar eða þátttakendur í fyrirkomulaginu á vettvangi stofnunarinnar eða samkvæmt fyrirkomulaginu. Slíkar viðræður ættu, að svo miklu leyti sem unnt er, að fara fram áður en tillagan er lögð fyrir milliríkjastofnunina.

9. gr.

Veiðistjórnarstofnanir og -fyrirkomulag á undirsvæðum og svæðum

1. Þegar ríki koma á fót veiðistjórnarstofnunum eða -fyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna skulu þau m.a. koma sér saman um:

a) til hvaða stofna verndunar- og stjórnunarráðstafanir skuli ná, að teknu tilliti til líffræðilegra eiginleika viðkomandi stofna og eðlis veiðanna úr þeim;

b) gildissvæðið, að teknu tilliti til 1. tl. 7. gr. og einkenna undirsvæðisins eða svæðisins, m.a. félagshagfræðilegra og landfræðilegra þátta og umhverfisþátta;

c) tengslin milli starfs hinnar nýju stofnunar eða þátttakenda í hinu nýja fyrirkomulagi og hlutverks, markmiða og starfsemi viðkomandi veiðistjórnarstofnana eða -fyrirkomulags sem fyrir er; og

d) þau kerfi sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu munu nota til að afla vísindalegrar ráðgjafar og endurmeta ástand stofnanna, m.a. um stofnun vísindalegrar ráðgjafarnefndar, þar sem við á.

2. Ríki, er starfa saman að myndun veiðistjórnarstofnunar eða -fyrirkomulags á undirsvæði eða svæði, skulu tilkynna öðrum ríkjum, sem þeim er ljóst að hafa raunverulega hagsmuni af starfi hinnar áformuðu stofnunar eða þátttakenda í hinu áformaða fyrirkomulagi, um þetta samstarf.

10. gr.

Verkefni veiðistjórnarstofnana og -fyrirkomulags á undirsvæðum og svæðum

Þegar ríki fullnægja skyldu sinni til að starfa saman á vettvangi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum skulu þau:

a) koma sér saman um og hlíta verndunar- og stjórnunarráðstöfunum til að tryggja sjálfbærni deilistofna og víðförulla fiskstofna til lengri tíma litið;

b) koma sér saman um, eftir því sem við á, réttindi til þátttöku í veiðum, svo sem með skiptingu leyfilegs afla eða ákvörðun um veiðisókn;

c) taka upp almennt viðurkenndar alþjóðlegar lágmarksreglur um ábyrga framkvæmd veiða og beita þeim;

d) afla vísindalegrar ráðgjafar og leggja mat á hana, endurmeta ástand stofna og meta áhrif veiða á aðrar tegundir en sóknartegundir og tengdar eða háðar tegundir;

e) koma sér saman um reglur um söfnun gagna um veiðar úr stofnunum, skýrslur um þau, sannprófun þeirra og skipti á þeim;

f) taka saman og dreifa nákvæmum og ítarlegum tölulegum gögnum með þeim hætti sem lýst er í I. viðauka til að tryggja að bestu vísindalegu niðurstöður séu fyrir hendi, en jafnframt gæta trúnaðar þar sem við á;

g) stuðla að og standa fyrir vísindalegu stofnmati og viðeigandi rannsóknum og dreifa niðurstöðum þeirra;

h) koma á viðeigandi samstarfskerfum fyrir virka gæslu, eftirlit og framfylgd;

i) koma sér saman um leiðir til að koma til móts við veiðihagsmuni nýrra aðila að stofnuninni eða nýrra þátttakenda í fyrirkomulaginu;

j) koma sér saman um aðferðir við ákvarðanatöku sem gera kleift að ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir tímanlega og á skilvirkan hátt;

k) stuðla að friðsamlegri lausn deilumála samkvæmt VIII. hluta;

l) tryggja fullt samstarf viðeigandi innlendra stjórnarstofnana og atvinnugreina við að framkvæma tillögur og ákvarðanir stofnunarinnar eða þátttakenda í fyrirkomulaginu; og

m) kynna með viðeigandi hætti þær verndunar- og stjórnunarráðstafanir sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið.

11. gr.

Nýir aðilar eða þátttakendur

Þegar ríki ákvarða eðli og umtak réttinda nýrra aðila að veiðistjórnarstofnun eða nýrra þátttakenda í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði til þátttöku í veiðum skulu þau m.a. taka tillit til:

a) ástands deilistofnanna og hinna víðförula fiskstofna og hve mikil veiðisóknin er;

b) hagsmuna, veiðimynsturs og veiðiaðferða nýrra og eldri aðila eða þátttakenda hvorra um sig;

c) framlaga nýrra og eldri aðila eða þátttakenda hvorra um sig til verndunar stofnanna og stjórnunar veiða úr þeim, til söfnunar og dreifingar á nákvæmum gögnum og til vísindarannsókna á stofnunum;

d) þarfa strandbyggða sem byggja afkomu sína að mestu leyti á veiðum úr stofnunum;

e) þarfa strandríkja ef efnahagur þeirra er í mjög miklum mæli háður hagnýtingu lifandi auðlinda hafsins; og

f) hagsmuna þróunarríkja frá undirsvæðinu eða svæðinu ef stofnarnir halda sig einnig í lögsögu þeirra.

12. gr.

Gagnsæi í starfsemi veiðistjórnarstofnana og þátttakenda í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum og svæðum

1. Ríki skulu sjá til þess að aðferðir veiðistjórnarstofnana og þátttakenda í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum og svæðum við ákvarðanatöku og önnur starfsemi þeirra séu gagnsæ.

2. Fulltrúum frá öðrum milliríkjastofnunum og frá félagasamtökum, sem fjalla um deilistofna og víðförula fiskstofna, skal gefinn kostur á að taka þátt í fundum

veiðistjórnarstofnana og þátttakenda í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum og svæðum sem áheymnarfulltrúar eða á annan hátt, eftir því sem við á, í samræmi við reglur viðkomandi stofnunar eða fyrirkomulags. Reglurnar skulu ekki vera óþarflega strangar að þessu leyti. Slíkar milliríkjastofnanir og félagasamtök skulu hafa aðgang tímanlega að bókunum og skýrslum veiðistjórnarstofnana og þátttakenda í veiðistjórnarfyrirkomulagi, í samræmi þó við reglur um aðgang að þeim.

13. gr.

Efling stofnana og fyrirkomulags sem fyrir eru

Ríki skulu í sameiningu efla þær veiðistjórnarstofnanir og -fyrirkomulag sem fyrir eru á undirsvæðum og svæðum og gera þau þannig skilvirkari við að ákveða ráðstafanir til verndunar deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnunar veiða úr þeim og beita þeim.

14. gr.

Söfnun og dreifing upplýsinga og samstarf um vísindarannsóknir

1. Ríki skulu sjá til þess að fiskiskip er sigla undir fána þeirra láti í té nauðsynlegar upplýsingar til að þau geti staðið við skuldbindingar sínar samkvæmt samningi þessum. Í þessu skyni ber ríkjum samkvæmt I. viðauka:

a) að safna og skiptast á vísindalegum, tæknilegum og tölulegum gögnum um veiðar úr deilistofnum og víðförulur fiskstofnum;

b) að sjá til þess að gögnum sé safnað með nægilegri nákvæmni til að unnt sé að meta stofna á skilvirkan hátt og að þau séu látin nógu tímanlega í té til að fullnægja kröfum veiðistjórnarstofnana eða -fyrirkomulags á undirsvæðum eða svæðum; og

c) að gera viðeigandi ráðstafanir til að sannprófa gögnin.

2. Ríki skulu starfa saman, annaðhvort beint eða á vettvangi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum, að því að:

a) koma sér saman um hvers konar gögnum skuli safnað og í hvaða formi þau skuli látin stofnununum eða þátttakendum í fyrirkomulaginu í té, að teknu tilliti til eðlis stofnanna og veiðanna úr þeim; og

b) þróa greiningaraðferðir og aðferðafræði við stofnmat og deila þeim til að bæta ráðstafanir til verndunar deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnunar veiða úr þeim.

3. Ríki skulu starfa saman í samræmi við XIII. hluta hafréttarsamningsins, annaðhvort beint eða á vettvangi þar til bærra alþjóðastofnana, að því að efla getu til

vísindarannsóknna á sviði fiskveiða og stuðla að vísindarannsóknnum sem lúta að verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim, öllum til hagsbóta. Í þessu skyni ber ríki eða þar til bærrí alþjóðastofnun, sem stendur fyrir slíkum rannsóknnum utan innlendra lögsögu, að stuðla að því með virkum hætti að ríkjum er hagsmunna eiga að gæta sé tilkynnt um og til þeirra dreift niðurstöðum þessara rannsókna og upplýsingum um markmið þeirra og aðferðir og skal, að svo miklu leyti sem unnt er, gera vísindamönnum frá þessum ríkjum kleift að taka þátt í rannsóknunum.

15. gr.

Umlukt og hálfumlukt höf

Við framkvæmd samnings þessa á umluku eða hálfumluku hafi skulu ríki taka tillit til náttúrulegra einkenna þess og haga einnig gerðum sínum í samræmi við IX. hluta hafréttarsamningsins og önnur viðeigandi ákvæði hans.

16. gr.

Úthafssvæði sem eru að öllu leyti umlukt af lögsögu eins ríkis

1. Ríki, sem veiða úr deilistofnum og víðförulur fiskstofnum á úthafssvæði sem er að öllu leyti umlukt af lögsögu annars ríkis, og síðarnefnda ríkið skulu starfa saman að því að ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir vegna þessara stofna á úthafssvæðinu. Ríki skulu, að teknu tilliti til náttúrulegra einkenna svæðisins, gefa sérstakan gaum að ákvörðun samþýðanlegra verndunar- og stjórnunarráðstafana vegna þessara stofna samkvæmt 7. gr. Þær ráðstafanir, sem gilda eiga um úthafið, skulu taka mið af réttindum, skyldum og hagsmunum strandríkisins samkvæmt hafréttarsamningnum, skulu byggðar á bestu tiltækum vísindalegum niðurstöðum og skulu einnig taka mið af þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum sem ákveðnar eru og beitt er af hálfu strandríkisins samkvæmt 61. gr. hafréttarsamningsins vegna sömu stofna í lögsögu þess. Ríki skulu einnig koma sér saman um ráðstafanir vegna gæslu, eftirlits og framfylgdar til að tryggja að farið sé eftir verndunar- og stjórnunarráðstöfununum fyrir úthafið.

2. Ríki skulu, samkvæmt 8. gr., koma fram af trúnaði og gera allt sem í þeirra valdi stendur til að koma sér tafarlaust saman um verndunar- og stjórnunarráðstafanir sem beita ber við framkvæmd veiða á því svæði sem getið er í 1. tl. Reynist viðkomandi veiðiríki og strandríkið ófær um að koma sér saman um slíkar ráðstafanir innan hæfilegs tíma skulu þau, að teknu tilliti til 1. tl., beita 4., 5. og 6. tl. 7. gr. um fyrirkomulag eða ráðstafanir til bráðabirgða. Meðan slíku fyrirkomulagi eða ráðstöfunum til bráðabirgða hefur ekki verið komið á skulu hlutaðeigandi ríki gera ráðstafanir vegna skipa er sigla undir fána þeirra svo að þau stundi ekki veiðar sem gætu skaðað viðkomandi stofna.

IV. HLUTI

RÍKI SEM ERU EKKI AÐILAR AÐ STOFNUNUM
EÐA ERU EKKI ÞÁTTTAKENDUR Í FYRIRKOMULAGI17. gr.Ríki sem eru ekki aðilar að stofnunum
eða eru ekki þátttakendur í fyrirkomulagi

1. Ríki, sem er ekki aðili að veiðistjórnarstofnun eða er ekki þátttakandi í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði og fellst ekki með öðrum hætti á að beita þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið, er ekki leyst undan þeirri skyldu að starfa að verndun viðkomandi deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim samkvæmt hafréttarsamningnum og samningi þessum.
2. Slíkt ríki skal ekki heimila skipum er sigla undir fána þess að stunda veiðar úr þeim deilistofnum eða víðförulum fiskstofnum sem verndunar- og stjórnunarráðstafanir, er stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið, ná til.
3. Ríki, sem eru aðilar að veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, skulu, hvert fyrir sig eða sameiginlega, fara þess á leit við veiðiaðila þá, sem getið er í 3. tl. 1. gr. og hafa fiskiskip á viðkomandi svæði, að þeir starfi á virkan hátt með stofnuninni eða þátttakendum í fyrirkomulaginu að því að beita þeim verndunar- og stjórnunarráðstöfunum sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið, með það fyrir augum að slíkum ráðstöfunum verði beitt í reynd með eins víðtækum hætti og unnt er um veiðar á viðkomandi svæði. Slíkir veiðiaðilar skulu njóta góðs af þátttöku í veiðunum sem svarar til viðleitni þeirra til að hlíta verndunar- og stjórnunarráðstöfunum vegna stofnanna.
4. Ríki, sem eru aðilar að slíkri stofnun eða þátttakendur í slíku fyrirkomulagi, skulu skiptast á upplýsingum um athafnir fiskiskipa er sigla undir fána ríkja sem hvorki eru aðilar að stofnuninni né þátttakendur í fyrirkomulaginu og stunda veiðar úr viðkomandi stofnum. Þau skulu gera ráðstafanir í samræmi við samning þennan og þjóðarétt til að koma í veg fyrir þær athafnir slíkra skipa sem grafa undan áhrifum verndunar- og stjórnunarráðstafana fyrir undirsvæði eða svæði.

V. HLUTI

SKYLDUR FÁNARÍKIS

18. gr.Skyldur fánaríkis

1. Ríki skal, ef skip þess veiða á úthafinu, gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að skip er sigla undir fána þess hlíti verndunar- og stjórnunarráðstöfunum fyrir undirsvæði og svæði og að þessi skip geri ekkert það sem grefur undan áhrifum slíkra ráðstafana.

2. Ríki skal því aðeins heimila að skip er sigla undir fána þess séu notuð til veiða á úthafinu að það sé fært um að rækja með virkum hætti skyldur sínar vegna þessara skipa samkvæmt hafréttarsamningnum og samningi þessum.

3. Ráðstafanir, sem ríki ber að gera vegna skipa er sigla undir fána þess, skulu m.a. fela í sér:

a) stjórnun á þessum skipum á úthafinu með veiðileyfum eða -heimildum samkvæmt gildandi reglum sem samþykktar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn;

b) setningu reglna til að:

i) binda leyfi eða heimild þeim skilmálum og skilyrðum sem nægja til að uppfylla skyldur fánaríkisins er samþykktar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn;

ii) banna þeim skipum veiðar á úthafinu sem ekki hafa tilskilin leyfi eða heimildir til veiða eða veiðar skipa á úthafinu sem samræmast ekki skilmálum og skilyrðum leyfis eða heimildar;

iii) gera skipum er veiða á úthafinu skylt að hafa leyfið eða heimildina ávallt um borð og að framvísa henni ef krafist er af löggiltum eftirlitsaðila; og

iv) tryggja að skip er sigla undir fána þess stundi ekki óheimilar veiðar í lögsögu annarra ríkja;

c) að komið sé á innlendri skráningu fiskiskipa er hafa heimild til veiða á úthafinu og að veittur sé aðgangur að þeim upplýsingum, sem skráðar eru, að beiðni ríkja er beinna hagsmuna hafa að gæta, að teknu tilliti til laga fánaríkisins um veitingu slíkra upplýsinga;

d) kröfur um merkingu fiskiskipa og veiðarfæra til auðkenningar samkvæmt samræmdum og alþjóðlega þekktum merkingarkerfum fyrir skip og veiðarfæri, svo sem

hinum stöðluðu lýsingum Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna fyrir merkingu og skráningu fiskiskipa;

e) kröfur um að staðsetning skipa, afli af sóknartegundum og öðrum tegundum en sóknartegundum, veiðisókn og önnur veiðeigandi gögn um veiðarnar verði skráð og tilkynnt tímanlega samkvæmt reglum sem settar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði og heiminn um söfnun slíkra gagna;

f) kröfur um staðfestingu á afla af sóknartegundum og öðrum tegundum en sóknartegundum, t.d. með eftirlitskerfum, skoðunarkerfum, löndunarskýrslum og eftirliti með umskipun, lönduðum afla og markaðstölum;

g) gæslu á og eftirlit með slíkum skipum, veiðum þeirra og tengdum athöfnum, m.a. með því að:

i) hrinda í framkvæmd innlendum skoðunarkerfum og samstarfskerfum á undirsvæðum eða svæðum fyrir framfylgd samkvæmt 21. og 22. gr., þ.m.t. að skylda slík skip til að veita löggiltum eftirlitsmönnum frá öðrum ríkjum aðgang;

ii) hrinda í framkvæmd innlendum eftirlitskerfum og eftirlitskerfum á undirsvæðum eða svæðum sem fánarikið er þátttakandi í, þ.m.t. að skylda slík skip til að veita eftirlitsmönnum frá öðrum ríkjum aðgang til að inna af hendi það starf sem samþykkt hefur verið samkvæmt kerfunum; og

iii) þróa og hrinda í framkvæmd kerfum fyrir eftirlit með skipum, m.a. kerfum fyrir sendingar um gervitungl, ef við á, samkvæmt innlendum kerfum og þeim sem hlutaðeigandi ríki hafa samþykkt fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn;

h) stjórnun á umskipun á úthafinu til að tryggja að ekki sé grafið undan áhrifum verndunar- og stjórnunarráðstafana; og

i) stjórnun veiða til að tryggja að farið sé eftir ráðstöfunum fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn, þ.á m. þeim sem miða að því að draga sem mest úr afla af öðrum tegundum en sóknartegundum.

4. Þar sem í gildi er kerfi fyrir gæslu og eftirlit, sem samþykkt hefur verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn, skulu ríki tryggja að þær ráðstafanir, sem þau gera gagnvart skipum er sigla undir fána þeirra, séu í samræmi við það kerfi.

VI. HLUTI

HLÝÐNI OG FRAMFYLGÐ

19. gr.Hlýðni og framfylgd af hálfu fánaríkis

1. Ríki skal sjá til þess að skip er sigla undir fána þess hlíti verndunar- og stjórnunarráðstöfunum fyrir undirsvæði og svæði vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna. Í þessu augnamiði skal ríkið:

a) framfylgja slíkum ráðstöfunum án tillits til þess hvar brot eiga sér stað;

b) framkvæma þegar í stað ítarlega rannsókn á sérhverju meintu broti gegn verndunar- og stjórnunarráðstöfunum fyrir undirsvæði eða svæði, sem getur falið í sér skoðun um borð í viðkomandi skipum, og tilkynna því ríki, sem staðhæfir að brot hafi átt sér stað, og viðkomandi stofnun eða þátttakendum í viðkomandi fyrirkomulagi á undirsvæðinu eða svæðinu tafarlaust um framvindu og niðurstöðu rannsóknarinnar;

c) skylda öll skip er sigla undir fána þess til að veita þeim yfirvöldum, sem fara með rannsókn, upplýsingar um staðsetningu þeirra, afla, veiðarfæri, veiðar og tengdar athafnir á því svæði þar sem meint brot átti sér stað;

d) vísa málinu, ef það er sannfært um að fullnægjandi sannanir séu fyrir hendi um meint brot, til yfirvalda sinna með það fyrir augum að höfða tafarlaust mál samkvæmt landslögum og, ef við á, leggja hald á viðkomandi skip; og

e) sjá til þess, ef sannað hefur verið samkvæmt lögum þess að skip hafi verið viðriðið alvarlegt brot gegn slíkum ráðstöfunum, að skipið stundi ekki veiðar á úthafinu fyrir en öllum útistandandi viðurlögum, sem fánaríkið hefur beitt vegna brotsins, hefur verið framfylgt.

2. Allar rannsóknir og málaferli skulu fara fram með skjótum hætti. Þau viðurlög, sem beita má við brotum, skulu vera nægilega ströng til að tryggja hlýðni og til að vinna gegn brotum hvar sem þau eiga sér stað og skulu svipta hina brotlegu hagnaði af ólögðum athöfnum þeirra. Í reglum, sem beita má gagnvart skipstjórum og öðrum yfirmönnum fiskiskipa, skulu vera ákvæði er heimila m.a. synjun, afturköllun eða tímabundna sviptingu leyfa til að gegna stöðu skipstjóra eða annarra yfirmanna á slíkum skipum.

20. gr.Alþjóðlegt samstarf um framfylgd

1. Ríki skulu starfa saman, annaðhvort beint eða á vettvangi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum, að því að tryggja að farið sé eftir verndunar- og stjórnunarráðstöfunum fyrir undirsvæði og svæði vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna og þeim framfylgt.
2. Fánaríki, sem rannsakar meint brot gegn verndunar- og stjórnunarráðstöfunum vegna deilistofna eða víðförulla fiskstofna, getur beðið um aðstoð hvaða annars ríkis sem er ef samstarf við það getur komið að notum við framkvæmd rannsóknarinnar. Öll ríki skulu leitast við að verða við sanngjörnum beiðnum fánaríkis í tengslum við slíkar rannsóknir.
3. Fánaríki getur gert slíkar rannsóknir beint, í samstarfi við önnur ríki er hagsmuna eiga að gæta eða fyrir milligöngu viðeigandi veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt viðeigandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði. Upplýsingar um framvindu og niðurstöður rannsókna skulu veittar öllum ríkjum er hagsmuna eiga að gæta varðandi hið meinta brot eða það snertir.
4. Ríkjum ber að aðstoða hvert annað við að bera kennsl á skip sem sökuð hafa verið um að taka þátt í athöfnum er grafa undan áhrifum verndunar- og stjórnunarráðstafana er samþykktar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn.
5. Ríki skulu, að því marki sem landslög og reglur heimila, koma á fyrirkomulagi til að veita ákærufirvöldum annarra ríkja aðgang að sönnunargögnum varðandi meint brot gegn slíkum ráðstöfunum.
6. Þegar réttmæt ástæða er til að ætla að skip á úthafinu hafi stundað óheimilar veiðar innan lögsögu strandríkis skal fánaríki skipsins, að beiðni viðkomandi strandríkis, rannsaka málið þegar í stað og ítarlega. Í slíkum tilvikum skal fánaríkið eiga samstarf við strandríkið um að grípa til viðeigandi fullnustuaðgerða og getur heimilað viðeigandi yfirvöldum strandríkisins að fara um borð í skipið og skoða það á úthafinu. Tölulíður þessi hefur ekki áhrif á 111. gr. hafréttarsamningsins.
7. Aðildarríki, sem eru aðilar að veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, geta gripið til aðgerða samkvæmt þjóðarétti, m.a. með því að beita reglum, sem settar hafa verið í þessu skyni fyrir undirsvæðið eða svæðið, til að hindra skip, sem tekið hafa þátt í athöfnum er grafa undan áhrifum verndunar- og stjórnunarráðstafana stofnunarinnar eða samkvæmt fyrirkomulaginu eða brjóta á annan hátt gegn þeim, í að stunda veiðar á úthafinu á undirsvæðinu eða svæðinu þar til fánaríkið grípur til viðeigandi aðgerða.

21. gr.Samstarf á undirsvæðum og svæðum um framfylgd

1. Á úthafssvæði, sem veiðistjórnarstofnun eða -fyrirkomulag á undirsvæði eða svæði nær til, er aðildarríki, sem er aðili að stofnuninni eða þátttakandi í fyrirkomulaginu, heimilt að láta löggilta eftirlitsmenn sína fara um borð í og skoða, samkvæmt 2. tl., fiskiskip er sigla undir fána annars aðildarríkis að samningi þessum, hvort sem það aðildarríki er jafnframt aðili að stofnuninni eða þátttakandi í fyrirkomulaginu eður ei, í því skyni að tryggja að farið sé eftir verndunar- og stjórnunarráðstöfunum vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna sem stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið.
2. Ríki skulu, á vettvangi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum, setja reglur um uppgöngu á skip og skoðun samkvæmt 1. tl., svo og reglur um framkvæmd annarra ákvæða þessarar greinar. Reglur þessar skulu vera í samræmi við þessa grein og þær grundvallarreglur sem settar eru fram í 22. gr. og skulu þær ekki mismuna ríkjum sem eru ekki aðilar að stofnuninni eða eru ekki þátttakendur í fyrirkomulaginu. Uppganga á skip og skoðun svo og síðari fullnustuaðgerðir skulu framkvæmdar samkvæmt þessum reglum. Ríki skulu kynna með tilhlýðilegum hætti þær reglur sem settar eru samkvæmt þessum tölulíð.
3. Hafi stofnun eða þátttakendur í fyrirkomulagi ekki sett slíkar reglur innan tveggja ára frá samþykkt samnings þessa skulu uppganga á skip og skoðun samkvæmt 1. tl. svo og síðari fullnustuaðgerðir, þar til slíkar reglur hafa verið settar, framkvæmdar samkvæmt þessari grein og þeim grundvallarreglum sem settar eru fram í 22. gr.
4. Áður en eftirlitsríkið grípur til aðgerða samkvæmt þessari grein skal það, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu viðkomandi veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, tilkynna öðrum ríkjum, ef skip þeirra veiða á úthafinu á undirsvæðinu eða svæðinu, um form þeirra skilríkja sem gefin eru út til löggiltra eftirlitsmanna þeirra. Skip þau, sem notuð eru til að fara um borð í skip og framkvæma skoðun, skulu merkt með skýrum hætti og bera með sér að vera skip í ríkisþjónustu. Þegar ríki gerist aðili að samningi þessum skal það tilnefna viðeigandi yfirvöld til að veita tilkynningum samkvæmt þessari grein móttöku og skal tilkynna með viðeigandi hætti um slíkar tilnefningar fyrir milligöngu viðkomandi veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði.
5. Þegar augljós ástæða er til að ætla, eftir uppgöngu á skip og skoðun, að skipið hafi tekið þátt í athöfnum, sem fara í bága við þær verndunar- og stjórnunarráðstafanir sem getið er í 1. tl., skal eftirlitsríkið, þar sem við á, varðveita sönnunargögn og skal undireins tilkynna fánaríkinu um hið meinta brot.
6. Fánaríkið skal svara tilkynningu þeirri, sem getið er í 5. tl., innan þriggja virkra daga frá móttöku hennar eða annars frests sem mælt er fyrir um í reglum er settar eru samkvæmt 2. tl. og skal annaðhvort:

a) uppfylla tafarlaust skyldur sínar samkvæmt 19. gr. til að rannsaka skipið og, ef sannanir réttlæta, grípa til fullnustuaðgerða gagnvart því, en í því tilvikum skal það undireins tilkynna eftirlitsríkinu um niðurstöður rannsóknarinnar og til hvaða fullnustuaðgerða hefur verið gripið; eða

b) heimila eftirlitsríkinu rannsókn.

7. Þegar fánaríkið heimilar eftirlitsríkinu rannsókn á meintu broti skal eftirlitsríkið upplýsa fánaríkið um niðurstöður rannsóknarinnar jafnskjótt og þær liggja fyrir. Fánaríkið skal, ef sannanir réttlæta, uppfylla skyldur sínar til að grípa til fullnustuaðgerða gagnvart skipinu. Fánaríkið getur þó þess í stað heimilað eftirlitsríkinu að grípa til þeirra fullnustuaðgerða gagnvart skipinu sem fánaríkið tiltekur, í samræmi við réttindi og skyldur fánaríkisins samkvæmt samningi þessum.

8. Þegar augljós ástæða er til að ætla, eftir uppgöngu á skip og skoðun, að skipið hafi framið alvarlegt brot og fánaríkið hefur annaðhvort látið hjá líða að svara eða látið undir höfuð leggjast að grípa til aðgerða samkvæmt 6. eða 7. tl. er eftirlitsmönnum heimilt að vera áfram um borð og varðveita sönnunargögn og geta þeir krafist þess að skipstjórinn veiti aðstoð við frekari rannsókn, m.a., þar sem við á, með því að sigla skipinu tafarlaust til næstu viðeigandi hafnar eða annarrar hafnar sem tilgreind er í reglum þeim sem settar eru samkvæmt 2. tl. Eftirlitsríkið skal þegar í stað tilkynna fánaríkinu til hvaða hafnar skipið á að halda. Eftirlitsríkið og fánaríkið, og hafnríkið ef því er að skipta, skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að vel fari um áhöfn skipsins án tillits til þjóðernis hennar.

9. Eftirlitsríkið skal tilkynna fánaríkinu og viðkomandi stofnun eða þátttakendum í viðkomandi fyrirkomulagi um niðurstöður frekari rannsókna.

10. Eftirlitsríkið skal skylda eftirlitsmenn sína til að virða almennt viðurkenndar alþjóðlegar reglur og starfshætti er lúta að öryggi skips og áhafnar, valda sem minnstri truflun á veiðum og forðast að svo miklu leyti sem unnt er aðgerðir sem spilla myndu gæðum aflans um borð. Eftirlitsríkið skal gæta þess að uppganga á skip og skoðun fari ekki fram með þeim hætti að talist geti áreitni í garð nokkurs fiskiskips.

11. Í grein þessari merkir alvarlegt brot:

a) veiðar án gilds leyfis eða heimildar sem fánaríkið gefur út samkvæmt a-lið 3. tl. 18. gr.;

b) að láta undir höfuð leggjast að halda réttar skrár með upplýsingum um og tengdum afla, eins og krafist er af viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða samkvæmt viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, eða að gefa mjög rangar aflaskýrslur í bága við kröfur stofnunarinnar eða fyrirkomulagsins um aflaskýrslur;

c) veiðar á lokuðu svæði, veiðar á meðan lokun stendur yfir eða veiðar án, eða eftir að hafa fyllt, kvóta sem viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði hafa ákveðið;

d) veiðar sem beint er að stofni sem veiðistöðvun nær til eða veiðar eru bannaðar úr;

e) notkun bannaðra veiðarfæra;

f) að falsa merkingar, uppruna eða skráningu fiskiskips eða leyna því;

g) að leyna, breyta eða koma undan sönnunargögnum er tengjast rannsókn;

h) margítrekuð brot sem í heild fela í sér að gróflega er brotið gegn verndunar- og stjórnunarráðstöfunum; eða

i) önnur brot sem tiltekin eru í reglum sem viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendur í viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði setja.

12. Þrátt fyrir önnur ákvæði þessarar greinar getur fánaríkið hvenær sem er gripið til aðgerða til að uppfylla skyldur sínar samkvæmt 19. gr. að því er varðar meint brot. Sé skipið undir stjórn eftirlitsríkisins er eftirlitsríkinu skylt, að beiðni fánaríkisins, að láta skipið af hendi til fánaríkisins ásamt ítarlegum upplýsingum um framvindu og niðurstöðu rannsóknar þess.

13. Grein þessi skerðir ekki rétt fánaríkisins til að grípa til allra ráðstafana sem landslög heimila, þ.m.t. að höfða refsímál.

14. Grein þessi á að breyttu breytanda við um uppgöngu á skip og skoðun af hálfu aðildarríkis sem er aðili að veiðistjórnarstofnun eða þátttakandi í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði og hefur augljósa ástæðu til að ætla að fiskiskip er siglir undir fána annars aðildarríkis hafi tekið þátt í athöfnum, sem fara í bága við viðkomandi verndunar- og stjórnunarráðstafanir er getið er í 1. tl., á því úthafssvæði sem stofnunin eða fyrirkomulagið nær til, og skipið hefur síðar í sömu veiðiferð farið inn í lögsögu eftirlitsríkisins.

15. Þegar komið hefur verið á öðru kerfi, af hálfu veiðistjórnarstofnunar eða samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, sem fullnægir skyldu aðila að stofnuninni eða þátttakenda í fyrirkomulaginu samkvæmt samningi þessum til að tryggja að farið sé eftir verndunar- og stjórnunarráðstöfunum, er stofnunin eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa ákveðið, geta aðilar að stofnuninni eða þátttakendur í fyrirkomulaginu komið sér saman um að takmarka beitingu 1. tl. sín á milli að því er varðar verndunar- og stjórnunarráðstafanir sem ákveðnar hafa verið fyrir viðkomandi úthafssvæði.

16. Aðgerðir, sem önnur ríki en fánaríkið grípa til gagnvart skipum er tekið hafa þátt í athöfnum sem fara í bága við verndunar- og stjórnunarráðstafanir fyrir undirsvæði eða svæði, skulu vera í réttu hlutfalli við alvarleika brotsins.

17. Ef rökstuddur grunur leikur á því að fiskiskip á úthafinu sé án þjóðernis er ríki heimilt að láta fara um borð í skipið og skoða það. Ef sannanir réttlæta getur ríkið gripið til viðeigandi aðgerða samkvæmt þjóðarétti.

18. Ríki skulu bera ábyrgð á skaða eða tjóni, sem rekja má til þeirra og leiðir af aðgerðum samkvæmt þessari grein, þegar þessar aðgerðir eru ólöglegar eða ganga lengra en réttmæt þörf er á, með tilliti til fyrirbyggjandi upplýsinga, til að hrinda ákvæðum þessarar greinar í framkvæmd.

22. gr.

Grundvallarreglur um uppgöngu á skip og skoðun samkvæmt 21. gr.

1. Eftirlitsríkið skal sjá til þess að löggiltir eftirlitsmenn þess:

a) sýni skipstjóra skilríki og láti í té endurrit texta viðeigandi verndunar- og stjórnunarráðstafana eða þeirra reglna sem gilda samkvæmt þessum ráðstöfunum á því úthafssvæði sem um er að ræða;

b) sendi fánaríkinu tilkynningu þegar farið er um borð í skip og skoðun framkvæmd;

c) hindri ekki að skipstjórinn hafi samband við yfirvöld fánaríkisins meðan á uppgöngu á skip og skoðun stendur;

d) láti skipstjóranum og yfirvöldum fánaríkisins í té endurrit skýrslu um uppgönguna á skipið og skoðunina þar sem fram koma mótmæli eða yfirlýsingar sem skipstjórinn óskar að getið verði í skýrslunni;

e) yfirgefi skipið þegar að lokinni skoðun finni þeir engar sannanir um alvarlegt brot; og

f) forðist valdbeitingu nema þegar og í þeim mæli sem nauðsynlegt er til að tryggja öryggi eftirlitsmannanna og ef þeir eru hindraðir við framkvæmd skyldustarfa sinna. Ekki skal beita meira valdi en réttmæt þörf er á miðað við aðstæður.

2. Löggiltum eftirlitsmönnum eftirlitsríkis skal heimilt að skoða skipið, leyfi þess, veiðarfæri, tækjabúnað, skrár, aðstöðu um borð, afla og fiskafurðir og öll skjöl sem máli skipta og nauðsynleg eru til að ganga úr skugga um hvort farið sé eftir viðeigandi verndunar- og stjórnunarráðstöfunum.

3. Fánaríkið skal sjá til þess að skipstjórar:

a) samþykki og geri eftirlitsmönnum kleift að koma um borð í skip með skjótum og öruggum hætti;

b) starfi með og aðstoði við skoðun skipsins sem fram fer samkvæmt þessum reglum;

c) hindri ekki eftirlitsmenn, ógni þeim eða trufla þá við framkvæmd skyldustarfa þeirra;

d) leyfi eftirlitsmönnum að hafa samband við yfirvöld fánaríkisins og eftirlitsríkisins meðan á uppgöngu á skip og skoðun standur;

e) sjái eftirlitsmönnum fyrir hæfilegri aðstöðu, þ.á m. fæði og vistarverum þar sem við á; og

f) geri eftirlitsmönnum kleift að fara örugglega frá borði.

4. Neiti skipstjóri að samþykkja uppgöngu á skip og skoðun samkvæmt þessari grein og 21. gr. skal fánaríkið, nema við aðstæður þar sem nauðsynlegt er samkvæmt almennt viðurkenndum alþjóðlegum reglum og starfsháttum um öryggi á sjó að fresta uppgöngu á skipið og skoðun, skipa skipstjórann að gangast þegar í stað undir uppgöngu á skipið og skoðun og skal, hlýði skipstjórinn ekki skipuninni, svipta skipið veiðileyfi og skipa því að snúa þegar í stað til hafnar. Fánaríkið skal tilkynna eftirlitsríkinu til hvaða aðgerða það hefur gripið við þær aðstæður sem getið er í þessum tölulíð.

23. gr.

Ráðstafanir gerðar af hafnríki

1. Hafnríki er rétt og skylt að gera ráðstafanir samkvæmt þjóðarétti til að auka áhrif verndunar- og stjórnunarráðstafana sem samþykktar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn. Hafnríki ber að gæta þess að slíkar ráðstafanir mismuni ekki skipum neinna ríkja, hvorki í orði né á borði.

2. Hafnríki er m.a. heimilt að skoða skjöl, veiðarfæri og afla um borð í fiskiskipum þegar slík skip eru ótilneydd í höfnum þess eða á stöðvum undan ströndum þess.

3. Ríki geta sett reglur, sem heimila viðeigandi yfirvöldum þeirra að banna löndun og umskipun, ef sýnt hefur verið fram á að aflinn hefur verið veiddur með þeim hætti er grefur undan áhrifum verndunar- og stjórnunarráðstafana, sem samþykktar hafa verið fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn, á úthafinu.

4. Ekkert í þessari grein hefur áhrif á beitingu ríkja á fullveldisrétti sínum að þjóðarétti yfir höfnum á yfirráðasvæði sínu.

VII. HLUTI

ÞARFIR ÞRÓUNARRÍKJA

24. gr.

Viðurkenning á sérþörfum þróunarríkja

1. Ríki skulu viðurkenna að fullu sérþarfir þróunarríkja að því er varðar verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna, stjórnun veiða úr þeim og þróun slíkra veiða. Í þessu skyni skulu ríki veita þróunarríkjum aðstoð, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu Þróunarstofnunar Sameinuðu þjóðanna, Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna og annarra sérstofnana, Alþjóðaumhverfisfjármögnunarsjóðsins, Nefndar Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og annarra viðeigandi alþjóðlegra og svæðisbundinna stofnana og nefnda.

2. Þegar ríki rækja skyldu sína til að starfa saman að því að ákveða verndunar- og stjórnunarráðstafanir vegna deilistofna og víðförulla fiskstofna skulu þau taka tillit til sérþarfa þróunarríkja, einkum:

a) viðkvæmrar stöðu þróunarríkja sem háð eru hagnýtingu lifandi auðlinda hafsins, m.a. til að fullnægja næringarþörf íbúa þeirra eða hluta þeirra;

b) nauðsynjar þess að raska ekki né hindra sjálfsþurftarveiðar, veiðar sem eru smáar í sniðum, óvélvæddar veiðar og veiðar fiskikvenna né veiðar frumbyggja í þróunarríkjum, einkum smáum eyríkjum; og

c) nauðsynjar þess að tryggja að þessar ráðstafanir leiði ekki beint eða óbeint til þess að lagðar séu óhóflegar byrðar á þróunarríki vegna verndunaraðgerða.

25. gr.

Form samstarfs við þróunarríki

1. Ríki skulu starfa saman, annaðhvort beint eða á vettvangi stofnana, sem ná til undirsvæða, svæða eða heimsins, að því að:

a) auka getu þróunarríkja, einkum þeirra sem vanþróuðust eru og smárra eyríkja, til að vernda deilistofna og víðförula fiskstofna, stjórna veiðum úr þeim og þróa þeirra eigin veiðar úr þessum stofnum;

b) aðstoða þróunarríki, einkum þau sem vanþróuðust eru og smá eyríki, til að gera þeim kleift að taka þátt í veiðum úr þessum stofnum á úthafinu, þ.á m. greiða fyrir aðgangi að slíkum veiðum, samanber þó 5. og 11. gr.; og

c) greiða fyrir aðild þróunarríkja að veiðistjórnarstofnunum og þátttöku þeirra í veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum og svæðum.

2. Samstarf við þróunarríki í þeim tilgangi, sem lýst er í þessari grein, skal m.a. fela það í sér að veita fjárhagslega aðstoð, aðstoð varðandi þróun mannauðs, tæknilega aðstoð og ráðgjafarþjónustu og miðla tækni, þ.á m. með samningum um sameiginleg verkefni.

3. Slík aðstoð skal m.a. beinast sérstaklega að:

a) aukinni verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og bættri stjórnun veiða úr þeim með gagnasöfnun, gerð gagnaskýrslna og sannprófun, skiptum og greiningu á veiðigögnum og tengdum upplýsingum;

b) stofnmati og vísindarannsóknum; og

c) gæslu, eftirliti, hlýðni og framfylgd, þ.á m. þjálfun og fræðslu til að auka staðbundna getu, þróun og fjármögnun innlendra og svæðisbundinna eftirlitskerfa og aðgangi að tækni og tækjum.

26. gr.

Sérstök aðstoð við framkvæmd þessa samnings

1. Ríki skulu í sameiningu koma upp sérstökum sjóðum til að aðstoða þróunarríki við framkvæmd þessa samnings, m.a. aðstoða þróunarríki við að mæta kostnaði vegna málaferla til lausnar deilumála sem þau eru aðilar að.

2. Ríki og alþjóðastofnanir ættu að aðstoða þróunarríki við að koma á fót nýjum veiðistjórnarstofnunum eða -fyrirkomulagi á undirsvæðum eða svæðum ellegar við að efla stofnanir eða fyrirkomulag, sem fyrir er, fyrir verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim.

VIII. HLUTI

FRÍÐSAMLEG LAUSN DEILUMÁLA

27. gr.

Skylda til að leysa deilumál á friðsamlegan hátt

Ríkjum er skylt að leysa deilumál sín með samningum, rannsókn, miðlun, sáttumleitun, gerðardómi, dómsúrskurði, afnotum svæðisbundinna stofnana eða fyrirkomulags eða með öðrum friðsamlegum aðferðum að eigin vali.

28. gr.Komið í veg fyrir deilumál

Ríki skulu starfa saman til þess að koma í veg fyrir að deilumál rísi. Í þessu skyni skulu ríki koma sér saman um skilvirkar og skjótar aðferðir við ákvarðanatöku innan veiðistjórnarstofnana og samkvæmt veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæðum og svæðum og gera þær aðferðir, sem fyrir hendi eru, skilvirkari eftir þörfum.

29. gr.Deilumál tæknilegs eðlis

Þegar deilumál varðar efni, sem er tæknilegs eðlis, geta hlutaðeigandi ríki lagt deilumálið fyrir nefnd sérfræðinga sem þau skípa til að fjalla um þetta tiltekna mál. Nefndin skal ráðfæra sig við hlutaðeigandi ríki og leitast við að leysa deilumálið með skjótum hætti án þess að grípa til bindandi málsmeðferðar til lausnar deilumála.

30. gr.Málsmeðferð til lausnar deilumála

1. Ákvæðin um lausn deilumála, sem sett eru fram í XV. hluta hafréttarsamningsins, gilda að breyttu breytanda um deilumál milli aðildarríkja samnings þessa um túlkun eða beitingu þessa samnings, hvort sem þau eru jafnframt aðilar að hafréttarsamningnum eður ei.
2. Ákvæðin um lausn deilumála, sem sett eru fram í XV. hluta hafréttarsamningsins, gilda að breyttu breytanda um deilumál milli aðildarríkja samnings þessa um túlkun eða beitingu fiskveiðisamnings fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn um deilistofna eða víðförula fiskstofna sem þau eru aðilar að, m.a. um deilumál um verndun þessara stofna og stjórnun veiða úr þeim, hvort sem þau eru jafnframt aðilar að hafréttarsamningnum eður ei.
3. Sérhver málsmeðferð, sem aðildarríki að samningi þessum og hafréttarsamningnum hefur viðurkennt samkvæmt 287. gr. hafréttarsamningsins, skal gilda um lausn deilumála samkvæmt þessum hluta nema þetta aðildarríki hafi, þegar það undirritaði, fullgilti eða gerðist aðili að samningi þessum eða hvenær sem er eftir það, viðurkennt aðra málsmeðferð samkvæmt 287. gr. til lausnar deilumála samkvæmt þessum hluta.
4. Aðildarríki að samningi þessum, sem ekki er aðili að hafréttarsamningnum, skal heimilt, þegar það undirritar, fullgildir eða gerist aðili að samningi þessum eða hvenær sem er eftir það, að velja með skriflegri yfirlýsingu eina eða fleiri þeirra aðferða, sem lýst er í 1. tl. 287. gr. hafréttarsamningsins, til lausnar deilumála samkvæmt þessum hluta. Ákvæði 287. gr. skulu gilda um slíka yfirlýsingu svo og um öll deilumál sem slíkt ríki er aðili að og gildandi yfirlýsing nær ekki til. Að því er varðar sátt og gerð

samkvæmt V., VII. og VIII. viðauka við hafréttarsamninginn skal slíku ríki heimilt að tilnefna sáttarmenn, gerðarmenn og sérfræðinga, sem bæta skal við í skrár þær sem getið er í 2. gr. V. viðauka, 2. gr. VII. viðauka og 2. gr. VIII. viðauka, fyrir lausn deilumála samkvæmt þessum hluta.

5. Dómstóll eða dómur, sem deilumál hefur verið lagt fyrir samkvæmt þessum hluta, skal beita viðeigandi ákvæðum hafréttarsamningsins, samnings þessa og annarra viðeigandi fiskveiðisamninga fyrir undirsvæði, svæði eða heiminn, svo og almennt viðurkenndum reglum um verndun lifandi auðlinda hafsins og stjórnun veiða á þeim og öðrum reglum þjóðaréttar sem ekki eru ósamþýðanlegar hafréttarsamningnum, með það fyrir augum að tryggja verndun viðkomandi deilistofna og víðförulla fiskstofna.

31.-gr.

Ráðstafanir til bráðabirgða

1. Meðan reynt er að leysa deilumál samkvæmt þessum hluta skulu aðilar deilumálsins gera allt sem í þeirra valdi stendur til að koma á nothæfu fyrirkomulagi til bráðabirgða.

2. Með fyrirvara um 290. gr. hafréttarsamningsins getur dómstóllinn eða dómurinn, sem deilumálið hefur verið lagt fyrir samkvæmt þessum hluta, mælt fyrir um ráðstafanir til bráðabirgða sem hann telur viðeigandi miðað við aðstæður til að vernda réttindi aðila deilumálsins hvers um sig eða til að koma í veg fyrir skaða á viðkomandi stofnum, svo og við þær aðstæður sem getið er í 5. tl. 7. gr. og 2. tl. 16. gr.

3. Aðildarríki að samningi þessum, sem er ekki aðili að hafréttarsamningnum, getur lýst því yfir að þrátt fyrir 5. tl. 290. gr. hafréttarsamningsins skuli Alþjóðlega hafréttardóminum ekki heimilt að mæla fyrir um ráðstafanir til bráðabirgða, breyta þeim eða afturkalla þær án samþykkis þess ríkis.

32. gr.

Takmarkanir á gildissviði málsmeðferðar til lausnar deilumála

Ákvæði 3. tl. 297. gr. hafréttarsamningsins ná einnig til samnings þessa.

IX. HLUTI**RÍKI SEM EKKI ERU AÐILAR AÐ SAMNINGI ÞESSUM**33. gr.Ríki sem ekki eru aðilar að samningi þessum

1. Aðildarríki skulu hvetja ríki, sem ekki eru aðilar að samningi þessum, til að gerast aðilar að honum og til að setja lög og reglur í samræmi við ákvæði hans.
2. Aðildarríki skulu gera ráðstafanir í samræmi við samning þennan og þjóðarétt til að hindra skip, er sigla undir fána ríkja sem ekki eru aðilar að samningi þessum, í að gera nokkuð það sem grefur undan virkri framkvæmd samningsins.

X. HLUTI**TRÚNAÐUR OG MISBEITING RÉTTINDA**34. gr.Trúnaður og misbeiting réttinda

Aðildarríki skulu rækja skyldur sínar samkvæmt samningi þessum af trúnaði og beita réttindunum sem viðurkennd eru í samningi þessum þannig að ekki komi til misbeitingar réttar.

XI. HLUTI**SKYLDA OG ÁBYRGÐ**35. gr.Skylda og ábyrgð

Aðildarríki bera ábyrgð samkvæmt þjóðarétti vegna skaða eða tjóns sem samningur þessi nær til og rekja má til þeirra.

XII. HLUTI

ENDURSKOÐUNARRÁÐSTEFNA

36. gr.

Endurskoðunarráðstefna

1. Þegar fjögur ár eru liðin frá gildistökudegi samnings þessa skal aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna boða til ráðstefnu með það fyrir augum að meta árangur samnings þessa við að tryggja verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim. Aðalframkvæmdastjórinn skal bjóða til ráðstefnunnar öllum aðildarríkjum og þeim ríkjum og aðilum sem heimilt er að gerast aðilar að samningnum, svo og þeim milliríkjastofnunum og félagasamtökum sem eiga rétt til þátttöku sem áheyrnaraðilar.

2. Ráðstefnan skal endurskoða og meta þann árangur sem náðst hefur með samningi þessum og, ef þörf krefur, gera tillögur um hvernig styrkja megi samningsákvæðin sjálf og aðferðirnar við framkvæmd þeirra til þess að taka betur á óleystum vandamálum við verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim.

XIII. HLUTI

LOKAÁKVÆÐI

37. gr.

Undirritun

Öllum ríkjum og þeim aðilum, sem getið er í b-lið 2. tl. 1. gr., skal heimilt að undirrita samning þennan og skal hann liggja frammi til undirritunar um 12 mánaða skeið frá og með 4. desember 1995 í aðalstöðvum Sameinuðu þjóðanna.

38. gr.

Fullgilding

Samningur þessi er háður fullgildingunni ríkja og aðilanna sem getið er í b-lið 2. tl. 1. gr. Fullgildingarskjölum skal koma í vörslu hjá aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna.

39. gr.Aðild

Ríkjum og aðilunum, sem getið er í b-lið 2. tl. 1. gr., skal heimilt að gerast aðilar að samningi þessum. Aðildarskjölum skal koma í vörslu hjá aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna.

40. gr.Gildistaka

1. Samningur þessi skal ganga í gildi 30 dögum eftir þann dag er þrítugasta fullgildingar- eða aðildarskjalinu hefur verið komið í vörslu.
2. Gagnvart sérhverju ríki eða aðila, sem fullgildir eða gerist aðili að samningi þessum eftir að þrítugasta fullgildingar- eða aðildarskjalinu hefur verið komið í vörslu, skal samningurinn ganga í gildi á þrítugasta degi eftir að fullgildingar- eða aðildarskjali þess hefur verið komið í vörslu.

41. gr.Beiting til bráðabirgða

1. Samningi þessum skal beitt til bráðabirgða af ríki eða aðila sem samþykkir það og tilkynnir vörsluaðilanum um það skriflega. Slík beiting til bráðabirgða skal koma til framkvæmda frá og með móttökudegi tilkynningarinnar.
2. Beitingu samningsins til bráðabirgða af hálfu ríkis eða aðila skal lokið þegar hann gengur í gildi gagnvart ríkinu eða aðilanum ellegar þegar ríkið eða aðilinn hefur tilkynnt vörsluaðilanum skriflega um áform þess eða hans um að hætta að beita samningnum til bráðabirgða.

42. gr.Fyrirvarar og undantekningar

Ekki má gera nokkra fyrirvara við né undantekningar frá samningi þessum.

43. gr.Yfirlýsingar og athugasemdir

Ákvæði 42. gr. er því ekki til fyrirstöðu að ríki eða aðili, þegar það eða hann undirritar, fullgildir eða gerist aðili að samningi þessum, gefi yfirlýsingar eða geri

athugasemdir hversu svo sem þær eru orðaðar eða kallaðar, m.a. í því skyni að samræma lög og reglur sínar ákvæðum samnings þessa, enda sé þessum yfirlýsingum eða athugasemdum ekki ætlað að girða fyrir né breyta réttaráhrifum ákvæða samningsins þegar þeim er beitt gagnvart því ríki eða þeim aðila.

44. gr.

Tengsl við aðra samninga

1. Samningur þessi skal ekki breyta réttindum og skyldum aðildarríkja er eiga rætur að rekja til annarra samninga sem eru í samræmi við samning þennan og hafa ekki áhrif á beitingu annarra aðildarríkja á réttindum sínum né rækslu þeirra á skyldum sínum samkvæmt samningi þessum.
2. Tvö eða fleiri aðildarríki mega gera samninga sem breyta eða fresta framkvæmd ákvæða samnings þessa og gilda einvörðungu í samskiptum þeirra á milli, með þeim skilyrðum að þessir samningar snerti ekki ákvæði sem takmörkun á væri ósamrýmanleg virkri framkvæmd marks og miðs samnings þessa, enn fremur að þessir samningar skuli ekki hafa áhrif á beitingu grundvallarreglnanna sem hann hefur að geyma og að ákvæði þessara samninga hafi ekki áhrif á beitingu annarra aðildarríkja á réttindum sínum né rækslu þeirra á skyldum sínum samkvæmt samningi þessum.
3. Ef aðildarríki hyggjast gera samning, sem getið er í 2. tl., skulu þau fyrir milligöngu vörsluaðila samnings þessa tilkynna hinum aðildarríkjunum þá ætlun sína að gera samninginn, svo og breytinguna eða frestunina sem hann kveður á um.

45. gr.

Breyting

1. Aðildarríki getur með skriflegri orðsendingu, sem stíluð er á aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, gert tillögur um breytingar á samningi þessum og borið fram beiðni um boðun ráðstefnu til að athuga þessar breytingartillögur. Aðalframkvæmdastjórinn skal dreifa þessari orðsendingu til allra aðildarríkja. Ef eigi minna en helmingur aðildarríkjanna svarar beiðninni jákvætt innan sex mánaða frá dreifingardegi orðsendingarinnar skal aðalframkvæmdastjórinn boða til ráðstefnunnar.
2. Beita skal sömu aðferð við ákvarðanatöku á breytingaráðstefnunni, sem boðað er til samkvæmt 1. tl., og beitt var á ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um deilistofna og víðförula fiskstofna, nema ráðstefnan ákveði annað. Ráðstefnan ætti að gera allt sem í hennar valdi stendur til að ná samkomulagi um breytingar samhljóða og ætti engin atkvæðagreiðsla að fara fram um þær fyrr en reynt hefur verið til þrautar að taka samhljóða ákvörðun.

3. Þegar breytingar á samningi þessum hafa verið samþykktar skulu þær liggja frammi til undirritunar af hálfu aðildarríkja um 12 mánaða skeið frá samþykktardegi í aðalstöðvum Sameinuðu þjóðanna, nema kveðið sé á um annað í breytingunni sjálfri.

4. Ákvæði 38., 39., 47. og 50. gr. gilda um allar breytingar á samningi þessum.

5. Breytingar á samningi þessum skulu ganga í gildi gagnvart aðildarríkjunum, sem fullgilda þær eða gerast aðilar að þeim, á þrítugasta degi eftir að tveir þriðju hlutar aðildarríkjanna hafa komið fullgildingar- eða aðildarskjölum í vörslu. Eftir það skal breytingin, gagnvart sérhverju aðildarríki sem fullgildir eða gerist aðili að breytingu eftir að tilskildum fjölda þessara skjala hefur verið komið í vörslu, ganga í gildi á þrítugasta degi eftir að fullgildingar- eða aðildarskjali þess hefur verið komið í vörslu.

6. Breyting getur kveðið á um að færri eða fleiri þurfi að fullgilda hana eða gerast aðilar að henni til þess að hún gangi í gildi en krafist er í þessari grein.

7. Ríki, sem verður aðili að samningi þessum eftir gildistöku breytinga samkvæmt 5. tl., skal, nema það lýsi vilja til annars:

a) teljast aðili að samningi þessum eins og honum hefur verið þannig breytt; og

b) teljast aðili að óbreyttum samningnum gagnvart aðildarríki sem er ekki bundið af breytingunni.

46. gr.

Uppsögn

1. Aðildarríki getur með skriflegri tilkynningu, sem stíluð er á aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, sagt samningi þessum upp og getur fært fram rök sín. Misbrestur á að færa fram rök skal ekki hafa áhrif á gildi uppsagnarinnar. Uppsögnin skal öðlast gildi einu ári eftir móttökudag tilkynningarinnar, nema síðari dagur sé tiltekinn í tilkynningunni.

2. Uppsögnin skal ekki að nokkru leyti hafa áhrif á skyldu aðildarríkis til að standa við sérhverja skuldbindingu sem samningur þessi geymir ákvæði um og mundi hvíla á því samkvæmt þjóðarétti án tillits til samnings þessa.

47. gr.

Þátttaka alþjóðastofnana

1. Í tilvikum, þar sem alþjóðastofnun, sem getið er í 1. gr. IX. viðauka við hafréttarsamninginn, hefur ekki vald í öllum málum innan ramma samnings þessa, skal IX. viðauki við hafréttarsamninginn gilda að breyttu breytanda um þátttöku þessarar alþjóðastofnunar í samningi þessum, nema hvað eftirfarandi ákvæði þessa viðauka skulu ekki gilda:

- a) fyrsti málsliður 2. gr.; og
  - b) 1. tl. 3. gr.
2. Í tilvikum, þar sem alþjóðastofnun, sem getið er í 1. gr. IX. viðauka við hafréttarsamninginn, hefur vald í öllum málum innan ramma samnings þessa, skulu eftirfarandi ákvæði gilda um þátttöku þessarar alþjóðastofnunar í samningi þessum:
- a) þegar alþjóðastofnunin undirritar samninginn eða verður aðili að honum skal hún gefa yfirlýsingu þar sem fram kemur:
    - i) að hún hafi vald í öllum málum innan ramma samnings þessa;
    - ii) að aðildarríki hennar skuli af þessari ástæðu ekki verða aðilar að samningi þessum, nema að því er varðar þau yfirráðasvæði þeirra sem alþjóðastofnunin ber enga ábyrgð á; og
    - iii) að hún viðurkenni réttindi og skyldur ríkja samkvæmt samningi þessum;
  - b) þátttaka alþjóðastofnunarinnar skal aldrei veita aðildarríkjum hennar réttindi samkvæmt samningi þessum;
  - c) ef árekstur verður milli skyldna alþjóðastofnunar samkvæmt samningi þessum og skyldna hennar samkvæmt stofnskrá hennar eða samþykktum, sem snerta hana, skulu skyldurnar samkvæmt samningi þessum ganga fyrir.

48. gr.

Viðaukar

1. Viðaukarnir eru óaðskiljanlegur hluti samnings þessa og felur tilvísun til samnings þessa eða einhvers hluta hans í sér tilvísun til viðaukanna sem snerta hann nema skýrt sé kveðið á um annað.
2. Aðildarríkin geta endurskoðað viðaukana öðru hverju. Slík endurskoðun skal byggð á vísindalegum og tæknilegum sjónarmiðum. Þrátt fyrir ákvæði 45. gr. skal endurskoðaður hluti viðauka, ef hann er samþykktur samhljóða á fundi aðildarríkja, felldur inn í samning þennan og skal ganga í gildi á samþykktardegi hans eða öðrum þeim degi sem tiltekinn er í hinum endurskoðaða hluta viðauka. Ef endurskoðaður hluti viðauka er ekki samþykktur samhljóða á slíkum fundi skulu reglur 45. gr. um breytingar gilda.

49. gr.Vörsluaðili

Aðalfrankvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal vera vörsluaðili samnings þessa og breytinga á honum eða endurskoðaðra hluta hans.

50. gr.Fullgildir textar

Hinn arabíski, enski, franskí, kínverski, rússneski og spænski texti samnings þessa eru jafngildir.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir fulltrúar, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

LAGÐUR FRAM TIL UNDIRRITUNAR í New York hinn 4. desember 1995, í einu frumriti á arabískri, enskri, franskri, kínverskri, rússneskri og spænskri tungu.

I. VIÐAUKI

STAÐLAÐAR KRÖFUR UM SÖFNUN OG DREIFINGU GAGNA

1. gr.

Almennar reglur

1. Tímanleg söfnun, samantekt og greining gagna eru grundvallaratriði í árangursríkri verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim. Í þessu skyni er gagna þörf um veiðar úr þessum stofnum á úthafinu og í innlendri lögsögu og ætti að safna þeim og taka þau saman á þann hátt að unnt sé að gera tölfraðilega marktæka gagnagreiningu til verndunar fiskstofna og stjórnunar veiða úr þeim. Gögn þessi skulu m.a. fela í sér tölulegar upplýsingar um afla og veiðisókn og aðrar upplýsingar tengdar veiðum, svo sem gögn tengd skipum og önnur gögn til að staðla mælingu á veiðisókn. Einnig ætti að safna gögnum um aðrar tegundir en sóknartegundir og um tengdar eða háðar tegundir. Sannprófa ætti öll gögn til að tryggja nákvæmni. Gæta ber trúnaðar varðandi gögn sem ekki hafa verið tekin saman í heild. Dreifing slíkra gagna skal háð sömu skilmálum og giltu þegar þau voru látin í té.

2. Veita skal þróunarríkjum aðstoð, þ.á m. þjálfun og fræðslu svo og fjárhagslega og tæknilega aðstoð, til að byggja upp getu á sviði verndunar lifandi auðlinda hafsins og stjórnunar veiða á þeim. Aðstoðin ætti að beinast að því að auka getu til að safna gögnum og sannprófa þau og koma á eftirlitskerfum, greiningu gagna og rannsóknarverkefnum er auðvelda stofnmat. Stuðla ætti að því að vísindamenn og fulltrúar stjórnsýslu frá þróunarríkjum taki eins mikinn þátt í verndun deilistofna og víðförulla fiskstofna og stjórnun veiða úr þeim og frekast er unnt.

2. gr.

Reglur um söfnun, samantekt og skipti á gögnum

Eftirfarandi almennar reglur ætti að hafa í huga þegar ákvarðanir eru teknar um umfang söfnunar, samantektar og skipta á gögnum um veiðar úr deilistofnum og víðförulur fiskstofnum:

a) ríki ættu að sjá til þess að gögnum um veiðar sé safnað frá skipum er sigla undir fána þeirra, í samræmi við veiðiaðferðir (t.d. úr hverju togi, hverri línulögn, hverju kasti við nótaveiðar, hverri torfu við stangveiðar og dagsafla á togflnu) og með nægilegri nákvæmni til þess að unnt sé að meta stofna á skilvirkan hátt;

b) ríki ættu að sjá til þess að veiðigögn séu sannprófuð á viðeigandi hátt;

c) ríki ættu að taka saman gögn tengd veiðum og önnur vísindaleg stoðgögn og láta þau í té viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í viðkomandi

veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði, ef það er til staðar, tímanlega og í umsömdu formi. Að öðrum kosti ættu ríki að starfa saman og skiptast á gögnum, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu annarra þeirra samstarfskerfa sem þau kunna að hafa komið sér saman um;

d) ríki ættu að koma sér saman, innan ramma veiðistjórnarstofnana eða -fyrirkomulags á undirsvæðum eða svæðum, eða á annan hátt, um hvers konar gögnum skuli safna og í hvaða formi þau skuli látin í té, í samræmi við viðauka þennan og að teknu tilliti til eðlis stofnanna og veiðanna úr þeim á svæðinu. Þessar stofnanir eða þátttakendur í þessu fyrirkomulagi ættu að fara þess á leit við ríki, sem eru ekki aðilar að stofnununum eða eru ekki þátttakendur í fyrirkomulaginu, að þau láti í té gögn um veiðar skipa, er sigla undir fána þeirra, úr viðkomandi stofnum;

e) þessar stofnanir eða þátttakendur í þessu fyrirkomulagi skulu taka saman gögn og veita öllum ríkjum, er hagsmuna eiga að gæta, aðgang að þeim tímanlega og í umsömdu formi samkvæmt skilmálum þeim og skilyrðum sem stofnanirnar eða þátttakendur í fyrirkomulaginu hafa sett; og

f) vísindamenn frá fánaríkinu og frá viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði ættu að greina gögnin hver fyrir sig eða sameiginlega, eftir því sem við á.

3. gr.

Grundvallargögn um fiskveiðar

1. Ríki skulu safna og veita viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í viðkomandi veiðistjórnarfyrirkomulagi á undirsvæði eða svæði aðgang að eftirfarandi gögnum með nægilegri nákvæmni til að unnt sé að meta stofna með aðferðum sem samþykktar hafa verið:

a) tímarunum af tölulegum upplýsingum um afla og sókn eftir veiðum og flota;

b) heildarafla í fjölda, nafnþyngd eða hvoru tveggja, eftir tegundum (bæði sóknartegundum og öðrum tegundum) eins og við á um hverjar veiðar fyrir sig. [Nafnþyngd er skilgreind af Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna sem jafngildi lífþyngdar landaðs afla];

c) tölulegum upplýsingum um úrkast, áætluðum ef þörf krefur, í fjölda eða nafnþyngd eftir tegundum, eins og við á um hverjar veiðar fyrir sig;

d) tölulegum upplýsingum um sókn eftir því sem við á um hverja veiðiaðferð fyrir sig; og

e) veiðistað, dagsetningu og tíma að veiðum og öðrum tölulegum upplýsingum um veiðarnar eftir því sem við á.

2. Ríki skulu einnig safna upplýsingum til stuðnings stofnmati, þar sem við á, og láta þær í té viðkomandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í viðkomandi veiðistjórnarfyrikomulagi á undirsvæði eða svæði, m.a.:

- a) um samsetningu aflans eftir lengd, þyngd og kyni;
- b) aðrar líffræðilegar upplýsingar til stuðnings stofnmati, svo sem upplýsingar um aldur, vöxt, nýliðun, dreifingu og um auðkenni stofna; og
- c) um aðrar rannsóknir sem máli skipta, þ.á m. um leiðangra til mælinga á fjölda og lífþyngd, mælingar með bergmálsaðferðum, rannsóknir á umhverfisþáttum sem áhrif hafa á stærð stofna og um haffræðilegar og vistfræðilegar rannsóknir.

4. gr.

Gögn og upplýsingar um skip

1. Ríki ættu að safna eftirfarandi gögnum um skip til þess að unnt sé að staðla samsetningu flota og veiðigetu skipa og bera saman gögn um afla og sókn í hinum mismunandi veiðum:

- a) skipaskrárnúmeri, þjóðerni og skráningarhöfn skips;
- b) tegund skips;
- c) nákvæmri lýsingu á skipi (t.d. byggingarefni, byggingartíma, skráðri lengd, skráðu brúttólestarrými, afli aðalvéla, burðargetu og aðferðum við geymslu á afla); og
- d) lýsingu á veiðarfærum (t.d. tegund, tæknilýsingu og stærð).

2. Fánaríkið skal safna upplýsingum um eftirfarandi:

- a) tæki til stjórnar skips og staðarákvörðunar;
- b) fjarskiptabúnað og alþjóðleg kallmerki; og
- c) stærð áhafnar.

5. gr.

Tilkynningar

Ríki skal sjá til þess að skip, er sigla undir fána þess, sendi þeim stjórnvöldum þess, sem fara með fiskveiðimál, og, ef samist hefur um það, viðeigandi veiðistjórnarstofnun eða þátttakendum í viðeigandi veiðistjórnarfyrikomulagi á undirsvæði eða svæði, dagbókargögn um afla og sókn, m.a. gögn um veiðar á úthafinu, með nægilega stuttu millibili til að fullnægt sé innlendum kröfum og svæðisbundnum og

alþjóðlegum skuldbindingum. Þessi gögn skulu, ef þörf krefur, send út um loftskreytastöð, með fjarrita, með bréfsíma eða um gervitungl, eða með öðrum hætti.

6. gr.

Sannprófun gagna

Ríki ellegar, ef við á, veiðistjórnarstofnanir eða þátttakendur í veiðistjórnarfyrikkomulagi á undirsvæðum eða svæðum ættu að koma á kerfum til að sannprófa veiðigögn, svo sem:

- a) sannprófun staðarákvörðunar með kerfum fyrir eftirlit með skipum;
- b) vísindalegum eftirlitskerfum til að fylgjast með afla, sókn, samsetningu afla (sóknartegundir og aðrar tegundir) og öðrum þáttum veiðanna;
- c) skýrslugerð um skipaferðir, landanir og umskipanir; og
- d) sýnatöku í höfnum.

7. gr.

Skipti á gögnum

1. Gögnum, sem safnað er af fánaríkjum, skal deilt með öðrum fánaríkjum og hlutaðeigandi strandríkjum fyrir milligöngu viðkomandi veiðistjórnarstofnana eða samkvæmt viðkomandi veiðistjórnarfyrikkomulagi á undirsvæðum eða svæðum. Þessar stofnanir eða þátttakendur í þessu fyrikkomulagi skulu taka saman gögn og veita öllum ríkjum, er hagsmuna eiga að gæta, aðgang að þeim tímanlega og í umsömdu formi samkvæmt þeim skilmálum og skilyrðum sem sett hafa verið af stofnuninni eða samkvæmt fyrikkomulaginu, en jafnframt gæta trúnaðar varðandi gögn, sem ekki hafa verið tekin saman í heild, og ættu, að svo miklu leyti sem unnt er, að þróa gagnagrunnskerfi er veita greiðan aðgang að gögnum.

2. Á heimsvísu ætti Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna að inna af hendi söfnun og dreifingu gagna. Ef ekki er fyrir hendi veiðistjórnarstofnun eða -fyrikkomulag á undirsvæði eða svæði getur fyrrnefnd stofnun einnig gegnt þessu hlutverki á undirsvæðinu eða svæðinu samkvæmt samkomulagi við hlutaðeigandi ríki.

II. VIÐAUKI

VIÐMIÐUNARREGLUR VEGNA BEITINGAR VARÚÐARVIÐMIÐUNARMARKA TIL VERNDUNAR DEILISTOFNA OG VÍDFÖRULLA FISKSTOFNA OG STJÓRNUNAR VEIÐA ÚR ÞEIM

1. Varúðarviðmiðunarmörk eru áætluð stærð sem fundin hefur verið með viðurkenndri vísindalegri aðferð og svarar til ástands auðlindar og veiða og unnt er að nota sem tæki til stjórnunar fiskveiða.
2. Nota ætti tvenns konar varúðarviðmiðunarmörk: Verndunar- eða takmarkaviðmiðunarmörk og stjórnunar- eða sóknarviðmiðunarmörk. Takmarkaviðmiðunarmörk setja takmörk sem ætlað er að halda nýtingu innan öruggra líffræðilegra marka þar sem stofnarnir geta gefið af sér hámarkslangtímaafla. Sóknarviðmiðunarmörk eru ætluð sem stjórnartæki.
3. Sérstök varúðarviðmiðunarmörk ættu að vera fyrir hvern stofn um sig til þess að mið verði m.a. tekið af viðkomugetu, endurnýjunarhæfni hvers stofns um sig og sérkenna veiða úr stofninum svo og öðrum ástæðum affalla og helstu óvissuþáttum.
4. Stjórnunaráætlanir skulu miða að því að viðhalda nýttum stofnum og, ef þörf krefur, tengdum eða háðum tegundum, við eða koma þeim upp í mörk sem eru í samræmi við áður samþykkt varúðarviðmiðunarmörk. Þessum viðmiðunarmörkum skal beitt til að hrinda í framkvæmd áður samþykktum verndunar- og stjórnunaraðgerðum. Stjórnunaráætlanir skulu m.a. fela í sér ráðstafanir sem unnt er að beita þegar komið er nærri varúðarviðmiðunarmörkum.
5. Veiðistjórnaráætlanir skulu tryggja að hættan á að farið sé fram úr takmarkaviðmiðunarmörkum sé mjög lítil. Ef stofn fellur niður fyrir takmarkaviðmiðunarmörk eða hætta er á að hann falli niður fyrir slík viðmiðunarmörk ætti að hefja verndunar- og stjórnunaraðgerðir og greiða fyrir því að stofninn nái sér aftur. Veiðistjórnaráætlanir skulu tryggja að til jafnaðar sé ekki farið fram úr sóknarviðmiðunarmörkum.
6. Þegar upplýsingar til að ákvarða viðmiðunarmörk fyrir veiðar eru ófullnægjandi eða ekki fyrir hendi skulu ákveðin viðmiðunarmörk til bráðabirgða. Setja má viðmiðunarmörk til bráðabirgða sem eru hliðstæð þeim er gilda um líka en betur þekkta stofna. Við slíkar aðstæður skal beita auknu eftirliti með veiðunum til þess að endurskoða megi bráðabirgðaviðmiðunarmörk þegar betri upplýsingar hafa fengist.
7. Líta ber á þá veiðidánartölu, sem leiðir til hámarkslangtímaafla, sem lágmarksstaðal fyrir takmarkaviðmiðunarmörk. Að því er varðar stofna, sem ekki eru ofveiddir, skulu veiðistjórnaráætlanir tryggja að veiðidauði fari ekki fram úr því sem svarar til hámarkslangtímaafla og að lífþyngd stofnsins fari ekki niður fyrir áður skilgreind mörk. Að því er varðar ofveidda stofna getur lífþyngdin, sem gefur af sér hámarkslangtímaafla, verið markmið enduruppyggingar.